

License Agreement for Bible Texts

July 27, 2001

Copyright © 2001 by World Bible Translation Center
All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be reprinted for non-commercial use, but only without modification or any additional text or commentary.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION © 2001 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please [contact World Bible Translation Center](#) in writing or [by e-mail](#).

World Bible Translation Center
P.O. Box 820648
Fort Worth, Texas 76182, USA
Telephone: 1-817-595-1664
Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE
E-Mail: info@wbtc.com
World Bible Translation Center's Web site: <http://www.wbtc.com>

This license is subject to change without notice. The current license can be found at:
<http://www.wbtc.com/articles/downloads/biblelicense.html>

To order a copy of this text online, go to:
http://www.wbtctransactions.com/articles/order/order_main.html

If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher.
Download Adobe Acrobat Reader from:
<http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.htm>

Евангелието според Марк

Идването на Исус

(Мат. 3:1–12; Лука 3:1–9, 15–17; Йоан 1:19–28)

1 Благата вест за Исус Христос, Божия Син, започва ²с думите на пророк Исаия:

„Чуй! Пред теб изпращам пратеника си,
който ще подготви пътя за теб.“

Малахия 3:1

³ „Един човек вика в пустинята:

«Подгответе пътя за Господа,
очертайте прави пътеките за него.»“

Исаия 40:3

⁴Тогава дойде Йоан, който кръщаваше[†] хората в пустинята и проповядваше да се покаят[†] и да се кръстят, за да прости Бог греховете им. ⁵Жителите на цяла Юдея и Ерусалим отиваха при него, изповядваха греховете си и Йоан ги кръщаваше в река Йордан. ⁶Той носеше дрехи от камилска козина и беше препасан с кожен колан. Хранеше се със скакалци¹ и див мед. ⁷Ето какво проповядваше: „След мен идва друг, който е по-силен от мен. Не съм достоен дори да коленича и да развързва връзките на сандалите му. ⁸Аз ви кръщавам с вода, а той ще ви кръсти със Святия Дух.“

Кръщението на Исус

(Мат. 3:13–17; Лука 3:21–22)

⁹В онези дни при него дойде Исус от галилейския град Назарет и Йоан го кръсти в река Йордан. ¹⁰Веднага щом излезе от водата, Исус видя небесата да се разтварят и Духът да слиза върху него в образа на гълъб. ¹¹От небесата се чу глас, който каза: „Ти си моят възлюбен Син. Ти си избраникът ми.“

Дяволът изкушава Исус

(Мат. 4:1–11; Лука 4:1–13)

¹²Веднага след това Духът заведе Исус в пустинята. ¹³Той остана там четиридесет дни, изкушаван от Сатана. Живя сам с дивите животни и ангелите се грижиха за него.

¹скакалци Вид прелетни пустинни скакалци, които Моисеевият закон разрешава да се ядат. Вж. Лев. 11:21–22.

Исус призовава първите си ученици*(Мат. 4:12-22; Лука 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴След като Йоан беше хвърлен в затвора, Исус дойде в Галилея и започна да проповядва Благата вест от Бога. ¹⁵Той казваше: „Времето дойде. Божието царство приближава. Покайте[†] се и повярвайте в Благата вест!“

¹⁶Като вървеше край Галилейското езеро, Исус видя Симон и брат му Андрей, които бяха рибари, да хвърлят мрежите си в езерото. ¹⁷Той им каза: „Последвайте ме и аз ще ви науча как да ловите хора.“ ¹⁸Те веднага оставиха мрежите си и го последваха.

¹⁹Малко по-нататък Исус видя сина на Зеведей—Яков и брат му Йоан, които седяха в лодката си и подготвяха мрежите за улов.

²⁰Като видя братята, Исус веднага ги повика при себе си. Те оставиха баща си и наемните работници в лодката и го последваха.

Исус излекува човек, обладан от зъл дух*(Лука 4:31-37)*

²¹Исус и учениците му отидоха в Капернаум. В събота Исус влезе в синагогата[†] и започна да поучава. ²²Хората бяха удивени от неговото учение, защото той ги поучаваше с власт, а не като законоучителите. ²³В синагогата им имаше един човек, обладан от зъл дух, който започна да вика: ²⁴„Какво искаш от нас, Исусе от Назарет? Да ни погубиш ли дойде? Аз зная кой си—Святият на Бога.“

²⁵Исус строго заповяда на злия дух: „Млъкни и излез от него!“ ²⁶Тогава злият дух разтърси тялото на човека и със силен вик излезе от него.

²⁷Всички бяха смаяни и се питаха един друг: „Какво е това? Що за ново учение е? Той проповядва с власт и дори злите духове се подчиняват на заповедите му!“ ²⁸И мълвата за него се разнесе бързо из цяла Галилея.

Исус излекува много хора*(Мат. 8:14-17; Лука 4:38-41)*

²⁹Щом излязоха от синагогата,[†] заедно с Яков и Йоан те веднага отидоха в дома на Симон и Андрей. ³⁰Тъщата на Симон лежеше болна с треска и веднага казаха на Исус за нея. ³¹Той отиде до леглото ѝ, хвана я за ръката и ѝ помогна да стане. Треската изчезна, тя оздравя и започна да им прислужва.

³²Когато настъпи вечерта, след залез слънце хората доведоха при Исус всички болни и обладани от демони. ³³Целият град се събра пред вратата на къщата. ³⁴Исус излекува много хора, страдащи от различни болести, и прогони много демони, но не позволяваше на демоните да говорят, защото те знаеха кой е.

Исус се подготвя да проповядва Благата вест*(Лука 4:42–44)*

³⁵На сутринта Исус се събуди много рано, излезе още по тъмно от къщата и отиде да се моли на едно необитавано място. ³⁶Симон и приятелите му тръгнаха да го търсят ³⁷и като го намериха, му казаха: „Всички те търсят.“

³⁸А той им каза: „Нека идем из селата и градовете наоколо, за да мога да проповядвам и на други места. Нали затова съм тук!“ ³⁹И тръгна из цяла Галилея, проповядваше в синагогите† им и прогонваше демони от хората.

Исус излекува прокажен човек*(Мат. 8:1–4; Лука 5:12–16)*

⁴⁰При Исус дойде един болен от проказа, коленичи пред него и започна да го моли: „Ти имаш власт и стига да поискаш, можеш да ме излекуваш.“

⁴¹Исус го съжали, протегна ръката си, докосна го и каза: „Искам—бъди здрав!“ ⁴²Проказата веднага напусна човека и той оздравя.

⁴³Исус го прати да си върви и като го предупреди строго, ⁴⁴му заръча: „На никого не казвай какво направих за теб, а иди и се покажи на свещеника¹ и принеси за оздравяването си каквото е заповядал Моисей. Това ще засвидетелства на хората, че си излекуван.“ ⁴⁵Но човекът си тръгна и започна да разказва на всички, че Исус го е излекувал. И така мълвата за Исус се разнесе и той вече не можеше да влезе открито в някой град, затова оставаше в необитавани места, но въпреки това при него се стичаха хора отвсякъде.

Исус излекува парализиран човек*(Мат. 9:1–8; Лука 5:17–26)*

2 След няколко дни Исус се върна в Капернаум и новината, че си е у дома, се разнесе. ²Толкова много хора се бяха събрали да го чуят, че къщата се препълни и нямаше място дори отвън пред вратата. Исус им проповядваше Божието слово. ³В това време дойдоха няколко души, четирима от които носеха един парализиран човек. ⁴Тъй като беше невъзможно да стигнат до Исус, те се качиха на покрива и направиха отвор над мястото, където беше седнал. После спуснаха носилката, на която лежеше парализираният. ⁵Като видя вярата им, Исус каза на парализирания: „Синко, греховете ти се прощават.“

¹Иди ... свещеника Според закона на Моисей свещеник трябва да засвидетелства, че болен от проказа е оздравял.

⁶Там седяха някои от законоучителите и си помислиха: ⁷„Как може да говори така? Той богохулства! Единствено Бог може да прощава грехове.“

⁸Исус веднага прозря в духа си какво си мислеха те и им каза: „Защо таите такива мисли? ⁹Кое е по-лесно: да кажа на този парализиран човек «Греховете ти се прощават» или да му кажа «Стани, вземи си носилката и ходи»? ¹⁰Но аз ще ви покажа, че Човешкият Син[†] има власт на земята да прощава грехове.“ И като се обърна към парализирания, каза: ¹¹„Казвам ти, стани! Вземи си носилката и си върви вкъщи.“ ¹²И човекът се изправи, веднага си взе носилката и излезе от стаята пред очите на всички. Хората бяха смаяни и славеха Бога, казвайки: „Това е най-изумителното нещо, което сме виждали!“

Исус призовава Левий

(Мат. 9:9–13; Лука 5:27–32)

¹³Исус отново отиде край езерото и поучаваше всички, които го бяха последвали там. ¹⁴И като вървеше по брега, видя бирника Левий, сина на Алфей, седнал на работното си място. Исус му каза: „Последвай ме!“ И Левий стана и го последва.

¹⁵По-късно на същия ден Исус отиде да вечеря в къщата на Левий. Много бирници и грешници седяха на трапезата с Исус и учениците му, тъй като доста такива хора го следваха. ¹⁶Някои законоучители, които бяха фарисеи,[†] като видяха Исус да яде с бирници и грешници, попитаха учениците му: „Защо яде с бирници и грешници?“

¹⁷Той чу това и им каза: „Не здравите се нуждаят от лекар, а болните. Дойдох да призова не праведните хора, а грешниците.“

Исус не е като другите религиозни водачи

(Мат. 9:14–17; Лука 5:33–39)

¹⁸Учениците на Йоан и фарисеите[†] постеха. При Исус дойдоха хора, които го попитаха: „Защо Йоановите ученици и учениците на фарисеите постят, а твоите—не?“

¹⁹Исус им отговори: „Нима очаквате сватбарите да постят, когато младоженецът е сред тях? Докато е там, те няма да постят. ²⁰Но ще дойде време, когато той ще им се отнеме и тогава ще постят.

²¹Никой не зашива кръпка от нов плат върху стара дреха. Ако зашие, новият плат ще се свие, ще съдере дрехата и скъсаното ще стане още по-голямо. ²²Никой не налива ново вино в стари мехове, защото новото вино ще ги спуска и тогава и виното, и меховете ще се похабят. Затова ново вино се налива в нови мехове.“

Исус е Господар на съботата*(Мат. 12:1–8; Лука 6:1–5)*

²³Случи се в съботен ден Исус да минава с учениците си през една житна нива и учениците му късаха житни класове. ²⁴Фарисеите[†] ги видяха и казаха на Исус: „Защо учениците ти вършат това в съботен ден? Нали е против закона?“

²⁵Исус им отговори: „Никога ли не сте чели какво направи Давид,[†] когато той и хората с него бяха гладни и имаха нужда от храна? ²⁶По времето на първосвещеника Авиатар той влезе в Божия дом и яде от хлябовете, принесени в дар на Бога, които според закона на Моисей никой освен свещениците не може да яде, и даде даже и на онези, които бяха с него.“

²⁷После им каза: „Съботният ден беше създаден за хората, а не хората—за съботния ден. ²⁸Така че Човешкият Син[†] е господар и на съботата.“

Исус излекува човек с изсъхнала ръка*(Мат. 12:9–14; Лука 6:6–11)*

ЗДруг път, влизайки в синагогата,[†] Исус видя един човек с изсъхнала ръка. ²Някои хора внимателно го наблюдаваха, за да видят дали ще излекува сакатия в съботен ден, за да го обвинят след това. ³Исус каза на човека с изсъхналата ръка: „Изправи се пред всички!“

⁴После попита: „Какво трябва да се прави в събота—добро или зло? Кое е правилно—да се спаси един живот или да се погуби?“ Но те мълчаха.

⁵Исус ги изгледа с гняв и, наскърбен от тяхната жестокосърдечност, каза на сакатия: „Протегни си ръката!“ Човекът я протегна и тя оздравя. ⁶Тогава фарисеите[†] излязоха и заедно с иродианите[†] веднаха започнаха да заговорничат как да убият Исус.

Много хора тръгват след Исус

⁷Исус и учениците му се отправиха към езерото. Множество хора от Галилея, Юдея, ⁸Ерусалим, Идумея, от земите отвъд река Йордан и от околностите на Тир и Сидон го следваха. Те отиваха при него, защото бяха чули за нещата, които той вършеше. ⁹Като видя целия този народ, Исус накара учениците си да му намерят и приготвят малка лодка, така че тълпата да не се блъска в него. ¹⁰Той беше излекувал много хора и затова сега всички, които бяха болни от нещо, се бутаха напред да го докоснат. ¹¹Имаше и такива, в които се бяха вселили зли духове. Щом видеха Исус, злите духове падаха в краката му и викаха: „Ти си Божият Син!“ ¹²Но Исус строго им заповядваше да не разкриват пред хората кой е.

Исус избира своите дванадесет апостола*(Мат. 10:1–4; Лука 6:12–16)*

¹³След това се качи на един хълм и повика при себе си онези, които искаше. Те отидоха при него. ¹⁴От тях Исус избра дванадесет души, които нарече апостоли, за да бъдат с него и да ги изпраща да проповядват ¹⁵и да имат власт да прогонват демони. ¹⁶Ето имената на дванадесетте, които Исус избра: Симон, когото нарече Петър; ¹⁷Яков и Йоан, синовете на Зеведей, които нарече Воанергес или „Синове на гръмотевицата“; ¹⁸Андрей, Филип, Вартоломей, Матей, Тома, Яков—синът на Алфей, Тадей, Симон Зилотът† ¹⁹и Юда Искаротски, който го предаде.

Силата на Исус е от Бога*(Мат. 12:22–32; Лука 11:14–23; 12:10)*

²⁰После Исус влезе в една къща и наоколо отново се събраха толкова много хора, че той и учениците му не можаха дори да се нахранят. ²¹Като чува къде е, близките му отидоха да го приберат, защото хората говореха, че е луд. ²²А дошлите от Ерусалим законоучители казваха: „Веелзевул† живее в него. Той прогонва демоните, защото използва силата на главатаря на демоните.“

²³Тогава Исус ги събра и започна да им говори с притчи. Той каза: „Как може Сатана да прогонва своите демони¹? ²⁴Царство, което е разединено от вътрешни борби, не може да оцелее. ²⁵Семейство, което е раздирано от разпри, не може да оцелее. ²⁶Ако Сатана се изправи и воюва против себе си, не може да оцелее. Това ще е краят му. ²⁷Никой не може да влезе в къщата на силен човек и да задигне вещите му, ако първо не го върже. Само тогава ще може да го ограби. ²⁸Истина ви казвам: всички грехове на хората и всички богохулства, които са изrekli, могат да им се простят. ²⁹Но ако някой богохулства срещу Святия Дух, за него прошка никога няма да има—той е извършил вечен грях.“

³⁰Исус каза всичко това, защото говореха, че в него се е вселил зъл дух.

Истинското семейство на Исус*(Мат. 12:46–50; Лука 8:19–21)*

³¹Тогава дойдоха майка му и братята му и пратиха някакъв човек да го извика, а те останаха отвън. ³²Около Исус седяха много хора, които му казаха: „Майка ти, братята ти и сестрите ти² са вън и те търсят.“

³³Той попита: „Коя е майка ми? Кои са братята ми?“ ³⁴И като огледа насядалите наоколо, каза: „Ето ги моята майка и моите

¹Сатана ... демони Букв.: „Сатана да прогонва Сатана“. ²и сестрите ти Някои гръцки ръкописи не съдържат тези думи.

братя. ³⁵Който изпълнява Божиата воля, е мой брат, сестра и майка.“

Притча за сеяча

(Мат. 13:1–9; Лука 8:4–8)

4 Исус започна отново да проповядва на брега на езерото и огромна тълпа от хора се събра около него. Тогава той се качи на една лодка и навлезе в езерото, а всички други останаха на брега, близо до водата. ²И като ги поучаваше за много неща в притчи, той каза: ³„Слушайте! Един земеделец излязъл да сее ⁴и докато сеел, някои семена паднали край пътя. Долетяли птици и ги изкълвали. ⁵Някои семена паднали върху камениста почва, където нямало достатъчно пръст. Те скоро поникнали, защото почвеният слой бил тънък. ⁶Но слънцето изгряло, изгорило растенията и те изсъхнали, защото нямали достатъчно дълбоки корени. ⁷Някои от семената пък паднали сред трънливи плевели, които избуяли и задушили растенията, пречейки им да дадат зърно. ⁸А някои паднали на добра почва, поникнали, израснали и дали плод. Едни родили тридесет, други—шестдесет, а трети—сто пъти повече зърно, отколкото било засято.“

⁹След това Исус им каза: „Който има уши да чува, да слуша!“

Целта на притчите

(Мат. 13:10–17; Лука 8:9–10)

¹⁰Когато остана насаме с дванадесетте апостола и другите си ученици, те го попитаха за притчите. ¹¹Исус им каза: „На вас е дадено да узнаете тайната на Божието царство, а на онези отвън всичко се дава в притчи. ¹²Защото

«Непрестанно слушат, но не разбират.

Непрестанно гледат, но не проумяват това, което виждат.

Иначе щяха да се обърнат към Бога

и той щеше да им прости.»“

Исая 6:9–10

Исус обяснява притчата за сеяча

(Мат. 13:18–23; Лука 8:11–15)

¹³После каза на учениците си: „Нима не разбирате смисъла на тази притча? Как тогава ще разберете която и да било друга притча? ¹⁴Сеячът сее Божието слово. ¹⁵Някои хора са като семената, паднали край пътя. Те чуват Божието слово, но Сатана веднага идва и грабва словото, посято в душите им. ¹⁶Други са като семената, попаднали върху каменистата почва. Когато чуят Божието слово, те веднага с радост го приемат. ¹⁷Но то не прониква дълбоко в сърцата им и не остава задълго в тях. Щом дойдат неприятности или започнат преследвания заради него, те

бързо се предават. ¹⁸Някои хора са като семената, паднали сред трънливите плевели—те слушат Божието слово, ¹⁹но после житейските грижи, измамата на богатствата и желанията за други неща навлизат и го задушават, и то не дава плод. ²⁰Други пък са като семената, засяти върху добрата почва. Това са хората, които чуват Божието слово, приемат го и дават плод—понякога тридесет, понякога шестдесет, а понякога и сто пъти повече.“

Използвайте онова, което имате

(Лука 8:16-18)

²¹Исус им каза: „Нима някой внася лампа, за да я сложи под дълбок съд или да я скрие под леглото? Не я ли внася, за да я сложи на поставка? ²²Защото всичко скрито ще излезе наяве и всяко тайно нещо ще се разкрие. ²³Който има уши да чува, да слуша!“

²⁴Той им каза също: „Внимателно помислете върху това, което чувате. С каквато мярка мерите, с такава ще мерят и вас; от вас даже ще изискват повече. ²⁵На имащия ще му бъде дадено още, а на този, който няма, ще му бъде отнето и малкото, което има.“

Притча за семето

²⁶После Исус каза: „Божието царство прилича на човек, който посява в земята семе. ²⁷Семето започва да расте. Расте ден и нощ, независимо дали човек е буден или спи. То си расте, без той да знае как става това. ²⁸Земята сама отглежда зърното—първо пониква стъблото, после изкласява и класът се налива. ²⁹Щом зърното узрее, човекът веднага започва да жъне, защото е дошло време за прибиране на реколтата.“

Притча за синапеното зрънце

(Мат. 13:31-32; 34-35; Лука 13:18-19)

³⁰После той каза: „С какво да сравня Божието царство? С каква притча да го опиша? ³¹То е като синапеното зрънце, което по време на сеенето е най-малкото от всички семена на земята. ³²Но веднъж засято, избуява и става най-голямото от всички градински растения—с големи клони, под чиято сянка небесните птици могат да свиват гнезда.“

³³И с много подобни притчи Исус проповядваше словото и им казваше толкова, колкото можеха да разберат. ³⁴Той винаги им говореше с притчи, но когато оставаше насаме с учениците си, им обясняваше всичко.

Исус укротява буря

(Мат. 8:23-27; Лука 8:22-25)

³⁵Същия този ден вечерта Исус каза на учениците си: „Да отидем на отсрещния бряг.“ ³⁶Те оставиха тълпата от хора и се

качиха в лодката при Исус. С тях имаше още няколко лодки. ³⁷Забушува силна буря, вълните се разбиваха в лодката и тя почти се напълни с вода. ³⁸Исус спеше на кърмата, положил главата си на възглавница. Учениците му го събудиха и казаха: „Учителю, не те ли е грижа за нас? Ще загинем!“

³⁹Исус стана, заповяда на вятъра да стихне и каза на езерото: „Тихо! Замълчи!“ Вятърът утихна и настъпи мъртва тишина.

⁴⁰После Исус се обърна към учениците си и каза: „Защо се страхувате? Все още ли не вярвате?“

⁴¹Но те бяха много изплашени и се питаха един друг: „Кой е този човек, че дори вятърът и езерото му се подчиняват?“

Исус освобождава човек от зли духове

(Мат. 8:28–34; Лука 8:26–39)

5 Исус и учениците му пристигнаха на другия бряг на езерото в страната на герасините. ²Веднага щом Исус слезе от лодката, към него се приближи един човек, който идваше откъм гробниците и беше обладан от зъл дух. ³Този човек живееше в гробниците и никой вече не можеше да го върже, даже и с вериги. ⁴Много пъти бяха оковавали ръцете и краката му, но той късаше веригите и чупеше оковите на парчета, и никой не беше в състояние да го усмири. ⁵Ден и нощ постоянно скиташе из гробниците и по хълмовете, крещеше и се нараняваше с камъни.

⁶Той видя Исус още отдалеч, спусна се към него и падна в краката му. ^{7–8}Исус каза на злия дух в човека: „Излез от него!“ А той изкрещя с висок глас: „Какво искаш от мен, Исусе, Сине на Всевишния Бог? Заклевам те в Бога, недей да ме мъчиш!“

⁹Тогава Исус го попита: „Как се казваш?“

Той отговори: „Името ми е Легион,[†] защото сме много.“ ¹⁰А злите духове в човека отново и отново молеха Исус да не ги прогонва вън от тази област.

¹¹На близкия хълм пасеше голямо стадо свине. ¹²Злите духове молеха Исус и казваха: „Прати ни в свинете, нека влезем в тях!“ ¹³Исус им разреши и те излязоха от човека и се вселиха в свинете. Тогава стадото—около две хиляди животни—се втурна надолу по склона към езерото и цялото се издави.

¹⁴Мъжете, които пасяха свинете, избягаха и разказаха всичко в града и околността и хората наизлязоха да видят какво се беше случило. ¹⁵Те дойдоха при Исус и когато видяха човека, който преди беше обладан от демоните, да седи облечен и със здрав разум, се изплашиха. ¹⁶Тези, които бяха видели как стана всичко, разказваха за случилото се с обладания от зли духове и със свинете. ¹⁷И тогава хората започнаха да молят Исус да напусне тяхната област.

¹⁸Когато Исус се качваше в лодката, освобожденият от зли духове го молеше да му разреши да тръгне с него. ¹⁹Но Исус не му позволи и му заръча: „Иди си у дома при своите хора и им разкажи какво Господ направи за теб и как се смили над теб.“ ²⁰Човекът си тръгна и разказваше на хората в Декаполис† какво направи Исус за него. И всички се удивляваха.

Исус съживява мъртво момиче и излекува болна жена

(Мат. 9:18-26; Лука 8:40-56)

²¹Исус отново прекоси езерото и се върна на другия му бряг. Около него се насъбра огромна тълпа. ²²Дойде един от началниците на синагогата† на име Яир. Като видя Исус, той падна в краката му ²³и настоятелно започна да го моли: „Дъщеричката ми умира. Моля те, ела и положи ръцете си† върху нея, за да оздравее и да живее!“

²⁴И така, Исус тръгна с Яир. Огромна тълпа от хора го следваше и го притискаше отвсякъде.

²⁵Сред множеството имаше една жена, която от дванадесет години кървеше. ²⁶Тя беше изстрадала много при различни лечители, които се бяха опитали да ѝ помогнат, беше похарчила всичките си пари без резултат и състоянието ѝ все повече се влошаваше. ²⁷Като чу за Исус, тя се приближи зад него в тълпата и докосна дрехата му, ²⁸защото непрекъснато си повтаряше: „Ако само докосна дрехите му, ще оздравея.“ ²⁹Щом го докосна, кървенето ѝ спря и тя почувства, че тялото ѝ е излекувано от страданието. ³⁰Исус веднага усети, че от него излезе сила, и като се обърна към тълпата, попита: „Кой докосна дрехите ми?“

³¹Учениците му казаха: „Виждаш колко хора се блъскат край теб и още питаш кой те е докоснал!“

³²Но Исус продължи да се оглежда, като търсеше да намери онази, която го беше докоснала. ³³Тогава жената дойде и падна в краката му. Тя вече знаеше, че е излекувана и, треперейки от страх, му призна цялата истина. ³⁴Исус ѝ каза: „Дъще, вярата ти те излекува. Иди си в мир и повече няма да страдаш.“

³⁵Той още говореше, когато от къщата на началника дойдоха пратеници и казаха на Яир: „Дъщеря ти умря. Не безпокой повече Учителя.“

³⁶Но Исус дочу тези думи и му каза: „Не се страхувай! Само вярвай.“

³⁷Исус не позволи на никого да го последва с изключение на Петър, Яков и брат му Йоан. ³⁸Те отидоха в къщата на началника на синагогата† и видяха голяма суматоха и много хора, които ридаеха и оплакваха момичето на висок глас. ³⁹Исус влезе и им каза: „Защо е тази суматоха и плач? Детето не е мъртво, а е

заспало.“⁴⁰ Хората му се присмяха. Исус накара всички да излязат, извика при себе си бащата и майката на детето, както и онези, които бяха с него, и влезе там, където беше то.⁴¹ После взе ръката му и каза: „*Талиа, куми!*“, което значи: „Момиченце, казвам ти: Стани!“⁴² Момиченцето веднага се изправи и започна да върви. (То беше на 12 години.) Родителите му и учениците на Исус бяха напълно изумени.⁴³ Той строго им заръча да не казват на никого за това и им каза да дадат на детето нещо за ядене.

Исус отива в родния си град

(Мат. 13:53–58; Лука 4:16–30)

6 Исус излезе от къщата и отиде в родния си град, следван от учениците си.² Когато настъпи съботният ден, той започна да поучава в синагогата[†] и много хора бяха удивени от думите му. „Откъде е получил това учение?—казваха те.—Каква е тази мъдрост и кой му я даде? Как ръцете му имат такава сила да вършат чудеса?“³ Нима той не е дърводелецът—синът на Мария и братът на Яков, Йосия, Юда и Симон? И тези тук сред нас не са ли сестрите му?“ И хората отказаха да го приемат.

⁴ Исус им каза: „Пророкът навсякъде е на почит освен в родния си град, между роднините си и в собствения си дом.“⁵ И той не можа да извърши там никакво чудо с изключение на това, че излекува няколко болни, като положи ръцете си[†] върху тях.⁶ Исус беше удивен, че хората нямаха вяра.

Исус изпраща апостолите си да проповядват

(Мат. 10:1, 5–15; Лука 9:1–6)

След това отиде да проповядва из околните села.⁷ Той извика при себе си дванадесетте апостола и започна да ги изпраща по двама, като им даваше власт над злите духове.⁸ Нареди им: „Не взимайте нищо за из път освен тояга—нито хляб, нито торба, нито пари в поясите си.⁹ Обуйте сандали и вземете само дрехите, които са на вас.¹⁰ Като влезете в някоя къща, останете там, докато си тръгнете от онзи град.¹¹ Ако някъде не ви приемат или не искат да ви слушат, тръгнете си и на излизане оттам изтърсете праха от краката си.¹ Това ще им бъде като предупреждение.“

¹² Апостолите тръгнаха и започнаха да проповядват на хората да се покаят.[†] ¹³ Те прогониха много демони, помазаха много болни със зехтин и ги излекуваха.

[†]Изтърсете праха от краката си Израз на презрение. Предупреждение за прекратяване на всякакви връзки с тях.

Ирод е объркан*(Мат. 14:1-12; Лука 9:7-9)*

¹⁴Цар Ирод† чу за Исус, тъй като името му стана широко известно. Някои хора казваха: „Той е Йоан Кръстител, който е възкръснал от мъртвите и затова може да извършва тези чудеса.“ ¹⁵Други разправяха: „Той е Илия“, а трети приказваха: „Той е пророк, като пророците от древността.“

¹⁶Но когато Ирод† чу за това, каза: „Йоан, когото аз обезглавих, е възкръснал от мъртвите.“

Убийството на Йоан Кръстител

¹⁷Самият Ирод† беше заповядал на войниците си да заловят Йоан и да го хвърлят в затвора заради жена си Иродиада, която преди да се омъжи за него, беше жена на брат му Филип. ¹⁸Йоан непрекъснато повтаряше на Ирод: „Не е редно да живееш с жената на брат си.“ ¹⁹Иродиада го намрази и искаше да го убие, но не можеше, ²⁰защото Ирод се страхуваше от Йоан, понеже знаеше, че е праведен и свят човек, и го пазеше. Ирод обичаше да слуша проповедите на Йоан, макар че думите му силно го смущаваха.

²¹Най-накрая Иродиада издебна удобен момент. По случай рождения си ден Ирод† устрои пир за своите висши управници, хилядниците† и най-видните хора в Галилея. ²²На тържеството дойде и дъщерята на Иродиада, която танцува пред всички. Ирод и гостите му бяха много доволни и царят й каза: „Искай от мен каквото си пожелаеш и аз ще ти го дам.“ ²³И обеща тържествено: „Ще ти дам каквото и да ме помолиш, дори и това да е половината ми царство.“

²⁴Девојката излезе и попита майка си: „Какво да поискам?“

„Поискай главата на Йоан Кръстител“ —отговори майка й.

²⁵Девојката бързо се върна при царя и му каза: „Искам веднага да ми донесат на поднос главата на Йоан Кръстител.“

²⁶Царят много се натъжи, но заради клетвите си, които беше дал пред присъстващите, не искаше да й откаже ²⁷и веднага изпрати един войник със заповед да донесе главата на Йоан. Той отиде в затвора, отсече главата му, ²⁸после я донесе на поднос и я подаде на девојката, а тя я даде на майка си. ²⁹Когато научиха за това, учениците на Йоан дойдоха, взеха тялото му и го погребяха.

Исус нахранва повече от 5000 души*(Мат. 14:13-21; Лука 9:10-17; Йоан 6:1-14)*

³⁰Апостолите се върнаха, наобиколиха Исус и му заразказваха всичко, което бяха извършили и поучавали. ³¹Те се бяха събрали

на едно много оживено място и нямаха време дори да се нахранят, затова той им каза: „Елате да идем някъде на необитавано място, където ще сме сами и ще си починете малко.“

³²Качиха се на една лодка и отидоха сами на необитавано място. ³³Докато пътуваха обаче, много хора ги видяха и като ги разпознаха, хукнаха пеша по брега от всички градове и пристигнаха там преди тях. ³⁴Когато слезе от лодката, Исус видя огромната тълпа и му дожаля за хората, понеже приличаха на овце без пастир. И започна да ги поучава за много неща.

³⁵Тъй като вече ставаше късно, учениците на Исус дойдоха при него и му казаха: „Мястото е необитавано, а вече е късно. ³⁶Отпрати хората да отидат в близките стопанства и села, за да си купят нещо за ядене.“

³⁷Исус им отговори: „Вие ги нахранете.“

Те му казаха: „Ще ни трябват двеста динария,[†] за да купим достатъчно хляб за всички тези хора!“

³⁸Той ги попита: „Колко хляба имате? Идете и вижте.“

Те преброиха хляба и казаха: „Имаме пет хляба и две риби.“

³⁹Тогава Исус нареди на учениците си да кажат на хората да седнат на групи върху зелената трева. ⁴⁰И те насядаха на групи от петдесет и сто души. ⁴¹Исус взе петте хляба и двете риби, вдигна поглед към небето и благодари на Бога. След това разчупи хляба и го даде на учениците да го раздадат на хората. А също раздели двете риби между всички. ⁴²Всички ядоха и се нахраниха, ⁴³а с останалите къшеи хляб и риба напълниха дванадесет кошници. ⁴⁴Тези, които ядоха, бяха пет хиляди мъже.

Исус върви по водата

(Мат. 14:22-33; Йоан 6:15-21)

⁴⁵След това веднага Исус накара учениците си да се качат в лодката и докато той отпрати тълпата, те да тръгнат за Витсаида, на отсрещния бряг на езерото. ⁴⁶След като изпрати всички, Исус се качи на хълма да се помоли.

⁴⁷С настъпването на вечерта лодката беше все още по средата на езерото, а Исус стоеше сам на брега. ⁴⁸Той видя, че учениците му трудно гребат, защото духаше насрещен вятър. Някъде между три и шест часа сутринта Исус ги настигна, ходейки по водата с намерение да ги отмине. ⁴⁹Учениците му, като го видяха да върви по водата, го помислиха за призрак и завикаха от страх. ⁵⁰Всички го видяха и бяха ужасени. Исус веднага се обърна към тях и каза: „Смело! Аз съм! Не се страхувайте!“ ⁵¹После се качи в лодката при тях и вятърът веднага утихна. А учениците му бяха напълно слисани, ⁵²защото не бяха проумели чудото с хляба и сърцата им бяха закоравели.

Исус излекува много болни хора*(Мат. 14:34–36)*

⁵³Прекосявайки езерото, те пристигнаха в Генисарет и завързаха лодката на брега. ⁵⁴Щом слязоха от нея, хората веднага познаха Исус. ⁵⁵Те се разтичаха из цялата околност и започнаха да водят при него болните на носилки навсякъде, където чуеха, че се намира. ⁵⁶Където и да отидеше—в села, градове или стопанства—навсякъде хората изнасяха болните по пазарите и се молеха на Исус да им позволи да докоснат поне края на дрехата му. И всеки, който се допираше до него, оздравяваше.

Божият закон е по-важен от установените от хората правила*(Мат. 15:1–20)*

7 Около Исус се събраха фарисеите[†] и няколко законоучители, дошли от Ерусалим. ²Те видяха, че някои от учениците му ядат с нечисти, тоест неизмити ръце. ³Фарисеите и всички юдеи не ядат, докато не си измият ръцете до лактите, спазвайки традицията, оставена от предците им. ⁴И като се върнат от пазара, не ядат нищо от това, което са купили, преди да го измият по специален начин. Те спазват и много други традиции, като например миенето на чашите и стомните, медните съдове и пейките.

⁵Затова фарисеите[†] и законоучителите попитаха Исус: „Защо твоите ученици не спазват традицията, оставена от предците ни, и ядат с неизмити ръце?“

⁶Исус им отговори: „Вие сте лицемери! Прав е бил Исаия, когато е пророкувал за вас:

«Тези хора ме почитат само на думи,
но в сърцата им няма място за мен.

⁷ Няма никакъв смисъл да ми се покланят,
щом това, което поучават,
са само измислени от хора правила.»

Исаия 29:13 (Септуагинта)

⁸Вие отхвърлихте Божиите заповеди и спазвате традиции, измислени от хората.“

⁹И после им каза: „Мислите, че постъпвате умно, като пренебрегвате Божиите заповеди, за да следвате собствените си традиции. ¹⁰Моисей е казал: «Уважавай баща си и майка си!»¹ и «Който обиди баща си или майка си, да бъде наказан със смърт!»² ¹¹А вие учите, че ако човек каже на баща си или майка си: «Това, което имам и може да ти е от полза, е Курбан, тоест отделено

¹«Уважавай ... майка си» Изх. 20:12; Втор. 5:16. ²«Който ... смърт» Изх. 21:17.

като дар за Бога», ¹²то на него вече му е позволено да не върши нищо повече за баща си и майка си. ¹³Така с традицията си, която предавате от поколение на поколение, и с много други неща, които вършите, вие зачерквате онова, което Бог е казал.“

¹⁴Исус отново събра народа при себе си и каза: „Слушайте ме всички и разберете това: ¹⁵нищо, което влиза в човека отвън, не може да го оскверни. Човек се осквернява от нещата, които излизат от него.“ ^[16]

¹⁷След това Исус остави хората и влезе в къщата. Там учениците му го попитаха за смисъла на тази притча. ¹⁸Той им каза: „И вие ли не разбирате? Нима не знаете, че нищо, което влиза в човека отвън, не може да го оскверни? ¹⁹Нали не отива в ума, а в стомаха му, и после се изхвърля навън?“ (По този начин Исус обяви, че няма храна, която е грешно да се яде.)

²⁰И каза: „Онова, което излиза от човека, го прави осквернен, ²¹защото вътре в него, в ума му, там се зараждат зли помисли, сексуални грехове, кражби, убийства, ²²изневери, алчност, злоба, измама, разврат, завист, клевета, високомерие и глупост. ²³Всички тези злини излизат отвътре и оскверняват човека.“

Исус помага на една езичница

(*Мат. 15:21-28*)

²⁴Исус напусна това място и отиде в земите край Тир. Влезе в една къща и не искаше никой да узнае, че е там, но не можа да запази в тайна присъствието си. ²⁵Случи се така, че една жена, чиято дъщеря беше обладана от зъл дух, чу за Исус, веднага дойде при него и падна в краката му. ²⁶Тази жена беше гъркиня, родом от Финикия, провинция в Сирия. Тя започна да моли Исус да прогони демона от дъщеря ѝ.

²⁷Исус ѝ каза: „Първо децата трябва да се нахранят, защото не е редно да им вземеш хляба и да го хвърлиш на кучетата.“

²⁸Жената отговори: „Господи, дори и кучетата под масата ядат трошите, паднали от децата.“

²⁹Тогава Исус ѝ каза: „Добре отговори, затова можеш да си вървиш—демонът е излязъл от дъщеря ти.“

³⁰Като се прибра, жената завари дъщеря си да лежи на леглото, освободена от демона.

Исус излекува глух човек

³¹Исус напусна земите край Тир, мина през Сидон и земите на Декаполис[†] и стигна до Галилейското езеро. ³²Там няколко души

[†]Стих 16 Някои гръцки ръкописи включват стих 16: „Който има уши да чува, да слуша!“

доведоха при него един глух, който почти не можеше да говори, и го помолиха да положи ръцете си[†] върху него.

³³Исус отведе човека настрана от хората и сложи пръстите си в ушите му. После плю, докосна езика му, ³⁴вдигна поглед към небето и като въздъхна дълбоко, каза: „*Еффата!*“ (което значи „Отвори се!“) ³⁵И веднага човекът започна да чува, езикът му се освободи и той проговори ясно.

³⁶Тогава Исус заповяда на хората да не разказват на никого за случилото се, но колкото повече им забраняваше, толкова повече те го разгласяваха. ³⁷Всички бяха напълно смаяни и казваха: „Исус всичко върши добре—той прави дори глухите да чуват и немите да говорят.“

Исус нахранва повече от 4000 души

(Мат. 15:32–39)

8 При друг случай по това време, при Исус се бяха събрали много хора, които нямаха нищо за ядене. Той извика учениците си и им каза: ²„Жал ми е за тези хора—от три дни вече са с мен, а нямат какво да ядат. ³Ако ги изпратя да си тръгнат гладни, ще припаднат по пътя, защото някои живеят много далеч.“

⁴Учениците му отговориха: „Къде тук, в това необитавано място, можем да намерим достатъчно хляб, за да нахраним всички тези хора?“

⁵А Исус ги попита: „Колко хляба имате?“

„Седем“—отвърнаха те.

⁶Тогава Исус нареди на хората да седнат на земята, после взе седемте хляба, благодари на Бога, разчупи ги и даде на учениците си да ги разпределят на народа и те ги раздадоха. ⁷Имаха и няколко рибки, за които той отново благодари на Бога и каза да раздадат и тях. ⁸Всички ядоха до насита, а с това, което остана от храната, напълниха седем кошници. ⁹Там имаше около четири хиляди души. После Исус ги отпрати, ¹⁰а веднага след това се качи с учениците си в една лодка и отпътува за Далманутанската област.

Фарисеите изпитват Исус

(Мат. 16:1–4)

¹¹При Исус дойдоха фарисеите,[†] които започнаха да му задават въпроси. За да го изпитат, те поискаха от него да извърши знамение като доказателство, че е дошъл от Бога. ¹²Исус въздъхна тъжно и каза: „Защо това поколение иска за доказателство небесно знамение? Истина ви казвам: никакво знамение няма да му бъде дадено.“ ¹³След това остави фарисеите и като се качи в лодката, мина на отсрещната страна.

Предупреждение относно юдейските водачи*(Мат. 16:5–12)*

¹⁴Учениците му имаха в лодката само един хляб, защото бяха забравили да вземат повече. ¹⁵Исус ги предупреди: „Внимавайте! Пазете се от маята на фарисеите[†] и маята на Ирод!“

¹⁶Те започнаха да разискват помежду си за смисъла на неговите думи. „Той каза това, защото нямаме хляб“ — говореха те.

¹⁷Исус знаеше за какво разговарят и им каза: „Защо разисквате за това, че нямаме хляб? Още ли не схващате и не разбирате? Толкова ли са затыпели умовете ви? ¹⁸Като имате очи—не виждате ли? Като имате уши—не чувате ли? Не помните ли какво направих? ¹⁹Когато разделих пет хляба на пет хиляди души, колко кошници напълнихте с къшеите, които останаха?“

„Дванадесет“ — отвърнаха те.

²⁰„А когато разчупих седем хляба за четири хиляди души, колко кошници напълнихте с къшеите, които останаха?“

„Седем“ — отвърнаха те.

²¹Тогава Исус ги попита: „Нима все още нищо не разбирате?“

Исус излекува сляп човек във Витсаида

²²Исус и учениците му стигнаха Витсаида. Няколко души доведоха при него един сляп човек и помолиха Исус да го докосне. ²³Той хвана слепия за ръка, изведе го от селото и като плюна на очите му, положи ръце[†] върху него и го попита: „Виждаш ли нещо?“

²⁴Слепият вдигна поглед и каза: „Виждам хора като дървета, които ходят наоколо.“

²⁵Исус отново положи ръце[†] върху очите му и тогава човекът разтвори широко очи, зрението му се възвърна и започна всичко да вижда ясно. ²⁶Исус го изпрати вкъщи, като му каза: „Не отивай в селото.“

Исус е Месията*(Мат. 16:13–20; Лука 9:18–21)*

²⁷Исус и учениците му тръгнаха към селата около Кесария Филипова и по пътя Исус ги попита: „Кой съм аз според хората?“

²⁸Те отговориха: „Някои казват, че си Йоан Кръстител; други — че си Илия[†]; а трети — че си един от пророците.“

²⁹Тогава Исус ги попита: „А според вас кой съм?“

Петър отговори: „Ти си Месията.“

³⁰Тогава Исус ги предупреди да не казват на никого за него.

Исус казва, че трябва да умре*(Мат. 16:21–28; Лука 9:22–27)*

³¹И започна да ги учи: „Човешкият Син[†] трябва много да изстрада и да бъде отхвърлен от старейшините, главните свещеници и законоучителите. После ще бъде убит, а след три дни ще възкръсне.“ ³²Исус открито им каза какво ще се случи, а Петър го дръпна настрана и започна да го укорява. ³³Но Исус се обърна и като огледа учениците си, строго отвърна на Петър: „Махни се от мен, Сатана! Защото мислиш не както мисли Бог, а както мислят хората.“

³⁴После събра край себе си всички хора и учениците си и им каза: „Ако някой иска да ме последва, трябва да каже «Не!» на собствените си желания, да вземе своя кръст и да ме следва. ³⁵Който иска да спаси живота си, ще го загуби, а който загуби живота си заради мен и заради Благата вест, ще го спаси. ³⁶Каква полза има човек, ако спечели целия свят, а изгуби живота си? ³⁷И какво може да плати, за да си го върне? ³⁸Ако някой се срамува от мен и учението ми в това неверно и грешно поколение, то и Човешкият Син ще се срамува от него, когато дойде в славата на Баща си със светите ангели.“

9 И Исус им каза: „Истина ви казвам: някои от хората, които сега стоят тук, няма да умрат, преди да видят Божието царство да идва със сила.“

Исус с Моисей и Илия*(Мат. 17:1–13; Лука 9:28–36)*

²Шест дни по-късно Исус взе със себе си Петър, Яков и Йоан. Те се качиха на един висок хълм, където бяха сами. Там пред очите им Исус се преобрази. ³Дрехите му станаха ослепително бели, по-бели, отколкото земен човек би могъл да ги избели. ⁴Тогава се появиха двама души—Илия[†] и Моисей—които започнаха да разговарят с Исус.

⁵Петър каза на Исус: „Учителю, хубаво е, че сме тук. Хайде да вдигнем три шатри: една за теб, една за Моисей и една за Илия.“ ⁶Петър не знаеше какво да каже, тъй като той, както и останалите двама ученика бяха много изплашени.

⁷Тогава над тях се спусна облак и ги обгърна в сянката си, а от облака се чу глас: „Това е моят възлюбен Син. Него слушайте!“

⁸Петър, Яков и Йоан се огледаха наоколо, но не видяха никой друг освен Исус.

⁹Като слизаха от хълма, Исус заповяда на учениците си да не разказват на никого за това, което са видели, докато Човешкият Син[†] не възкръсне от мъртвите.

¹⁰Те запазиха това събитие в тайна, но помежду си обсъждаха смисъла на думите „да възкръсне от мъртвите“ ¹¹и го попитаха: „Защо законоучителите казват, че първо трябва да дойде Илия?“

¹²Исус им отговори: „Прави са, като казват, че Илия[†] ще дойде пръв, за да възстанови всичко, но защо е писано, че Човешкият Син[†] трябва много да страда и че ще се отнасят към него с презрение? ¹³Но казвам ви: Илия вече дойде и с него се отнесоха така, както им бе угодно—точно както Писанията казваха, че ще се случи.“

Исус излекува болно момче

(Мат. 17:14-20; Лука 9:37-43а)

¹⁴Те се върнаха при останалите ученици и ги намериха заобиколени от огромна тълпа. Законоучителите спореха с тях. ¹⁵Като видяха Исус, хората се удивиха и се втурнаха да го поздравят.

¹⁶Той ги попита: „За какво спорите със законоучителите?“

¹⁷Един човек от тълпата му отговори: „Учителю, доведох сина си при теб, защото в него се е вселил зъл дух и не му позволява да говори. ¹⁸Всеки път, когато го завладее, духът го тръшва на земята, от устата на сина ми започва да излиза пяна, той скърца със зъби и се вцепенява. Помолих учениците ти да прогонят духа, но те не успяха.“

¹⁹Исус отвърна: „Поколение без никаква вяра! Докога трябва да бъда с вас? Докога трябва да продължавам да ви търпя? Доведете момчето при мен!“

²⁰Доведоха го и щом видя Исус, злият дух разтнесе момчето, то падна на земята и започна да се търкаля наоколо, като от устата му излизаше пяна.

²¹Исус попита баща му: „Откога има такива пристъпи?“

„От дете“—отговори той.— ²²Духът често го хвърля в огън или във вода, за да го погуби. Ако можеш да направиш нещо, смили се над нас и ни помогни!“

²³Исус отвърна: „«Ако можеш» ли каза? За онзи, който вярва, всичко е възможно.“

²⁴Веднага бащата на детето извика: „Вярвам! Помогни на вярата ми да стане по-силна.“

²⁵Като видя, че край тях започнаха да се събират много хора, Исус се обърна към злия дух и му каза: „Душе, пречещ на това момче да чува и говори, заповядвам ти да излезеш от момчето и никога вече да не влизаш в него!“

²⁶Злият дух изкрещя, сгърчи силно момчето и излезе от него. То лежеше като мъртво и много от хората си помислиха, че е умряло. ²⁷Тогава Исус го хвана за ръка, помогна му да се изправи и то стана.

²⁸После, когато влезе в къщата и остана насаме с учениците си, те го попитаха: „Защо ние не можахме да прогоним духа?“

²⁹Исус им отговори: „Този вид може да бъде прогонен само чрез молитва.“

Исус говори за своята смърт

(Мат. 17:22–23; Лука 9:43б–45)

³⁰После напуснаха това място и тръгнаха през Галилея. Исус не искаше никой да знае къде са, ³¹за да може да бъде сам с учениците си и да ги учи. Той им каза: „Човешкият Син[†] ще бъде предаден в ръцете на хора, които ще го убият, но три дни след това ще възкръсне.“ ³²Те не разбраха думите му, но не смееха да го попитат какво означават.

Най-великият в небесното царство

(Мат. 18:1–5; Лука 9:46–48)

³³Когато стигнаха в Капернаум и влязоха в една къща, Исус попита учениците: „За какво спорехте по пътя?“ ³⁴Но те мълчаха, защото спорът помежду им беше за това кой от тях е най-велик.

³⁵Исус седна, извика дванадесетте при себе си и им каза: „Който иска да бъде пръв, трябва да бъде последен от всички и слуга на всички.“ ³⁶И като взе едно детенце, изправи го пред тях, прегърна го и им каза: ³⁷„Който приеме едно от тези малки дечица в мое име, приема мен; а който приема мен, приема също и Онзи, който ме е изпратил.“

Който не е против нас, е с нас

(Лука 9:49–50)

³⁸Тогава Йоан му каза: „Учителю, видяхме един човек, който използваше името ти, за да прогонва демони от хората, но понеже не е един от нас, ние му забранихме.“

³⁹Но Исус каза: „Не го спирайте. Всеки, който в мое име извършва чудеса, няма да може скоро след това да говори зле за мен.“ ⁴⁰Който не е против нас, е с нас. ⁴¹Истина ви казвам: който ви подаде чаша вода заради това, че принадлежите на Христос, със сигурност ще бъде възнаграден.“

Исус предупреждава за изкушенията

(Мат. 18:6–9; Лука 17:1–2)

⁴²„Но който изкуши едно от тези малките, които вярват в мен, да извърши грях, за него би било по-добре да го хвърлят в морето с воденичен камък на шията.“ ⁴³Ако ръката ти те изкушава да извършиш грях—отсечи я. По-добре да влезеш в живота сакат, отколкото да имаш две ръце, но да отидеш в пъкъла, в неугаси-

мия огън. ^[44]¹ ⁴⁵Ако кракът ти те изкушава да извършиш грях — отсечи го. По-добре да влезеш в живота куц, отколкото да имаш два крака, но да те хвърлят в пъкъл. ^[46]² ⁴⁷Ако окото ти те изкушава да извършиш грях — извади го. По-добре да влезеш в Божието царство с едно око, отколкото да имаш две очи, но да те хвърлят в пъкъл, ⁴⁸където червеите, които разяждат хората, не умират, а огънят не угасва. ⁴⁹Защото всеки ще се осоли с огън.

⁵⁰Солта е хубаво нещо, но ако стане безсолна, няма как да се направи отново солена. Затова трябва да имате сол в себе си и да живеете в разбирателство помежду си.“

Учението на Исус за развода

(Мат. 19:1–12)

10 Исус напусна това място и дойде в областта Юдея и отвъд река Йордан. Отново много хора идваха при него и той ги поучаваше както винаги.

²Приблизиха се няколко фарисеи,[†] които искаха да го подведат да каже нещо грешно, и затова го попитаха: „Позволено ли е от закона мъж да се разведе с жена си?“

³Исус им отговори: „Какво ви е заповядал Моисей?“

⁴Фарисеите[†] казаха: „Моисей позволи на мъжа да напише документ за развод и така да се разведе.“³

⁵Исус им отговори: „Той ви написа тази заповед, защото отказате да приемете Божието учение. ⁶Но от сътворението на света «Бог ги създаде мъжки и женски пол»⁴. ⁷«Затова човек ще остави баща си и майка си и ще се привърже към жена си, ⁸и двамата ще станат едно»⁵, така че са вече не двама души, а едно цяло. ⁹Бог ги е свързал и никой не трябва да ги разделя!“

¹⁰По-късно в къщата учениците пак го попитаха за това. ¹¹Исус им каза: „Всеки, който се разведе с жена си и се ожени за друга, прелюбодейства спрямо нея. ¹²Всяка жена, която се разведе с мъжа си и се омъжи за друг, също извършва прелюбодейство.“

Исус благославя децата

(Мат. 19:13–15; Лука 18:15–17)

¹³Хората водеха невръстните си деца при Исус, за да ги докосне, но учениците им се скараха. ¹⁴Когато видя това, Исус се ядоса и им каза: „Нека децата идват при мен, не ги спирайте, защото Божието царство принадлежи на такива като тях. ¹⁵Истина ви казвам: който не приеме Божието царство така,

¹Стих 44 Някои гръцки ръкописи включват стих 44, който е еднакъв със стих 48.

²Стих 46 Някои гръцки ръкописи включват стих 46, който е еднакъв със стих 48.

³Моисей ... разведе Втор. 24:1,3. ⁴«Бог ... пол» Бит. 1:27. ⁵«Затова ... едно» Бит. 2:24.

както го приема едно дете, никога няма да влезе в него.“ ¹⁶И като прегръщаше децата, Исус полагаше ръцете си[†] върху тях.

Богат човек отказва да последва Исус

(Мат. 19:16–30; Лука 18:18–30)

¹⁷Исус тъкмо тръгваше, когато при него дотича един човек, коленичи в краката му и го попита: „Добри ми Учителю, какво трябва да направя, за да наследя вечен живот?“

¹⁸Исус му отговори: „Защо ме наричаш «добър»? Никой не е добър освен един единствен—Бог. ¹⁹Нали знаеш заповедите: «Не убивай, не прелюбодействай, не кради, не лъжесвидетелствай, не отнемай с измама, уважавай баща си и майка си!»¹ “

²⁰Човекът отвърна: „Учителю, от дете спазвам тези заповеди.“

²¹Исус го погледна с обич и му каза: „Има още едно нещо, което трябва да направиш—иди и продай всичко, което притежаваш, раздай парите на бедните и ще имаш съкровище в небето. След това ела и ме последвай.“

²²При тези думи лицето на човека посърна и той си тръгна наскърбен, защото притежаваше огромно състояние.

²³Исус погледна наоколо и каза на учениците си: „Колко трудно ще е за богатите да влязат в Божието царство!“

²⁴Тези негови думи смаяха учениците му, но Исус повтори: „Деца, трудно е да се влезе в Божието царство. ²⁵По-лесно е камила да мине през иглено ухо, отколкото богат човек да влезе в Божието царство.“

²⁶Учениците му се учудиха още повече и се питаха един друг: „Кой тогава може да се спаси?“

²⁷Исус ги погледна и каза: „За хората това е невъзможно, но не и за Бога, защото за него няма невъзможни неща.“

²⁸А Петър започна да му говори: „Виж! Ние оставихме всичко и те последвахме.“

²⁹Исус отвърна: „Истина ви казвам: няма човек, който да е оставил къща или братя, или сестри, или майка, или баща, или деца, или ниви заради мен и заради Благата вест ³⁰и който да не получи стократно повече сега, в настоящето—къщи и братя, и сестри, и майки, и деца, и ниви, както и гонения, а в идващия свят—вечен живот. ³¹Много хора, които сега са първи, ще станат последни, а онези, които сега са последни, ще станат първи.“

Исус отново говори за смъртта си

(Мат. 20:17–19; Лука 18:31–34)

³²Бяха на път за Ерусалим и Исус вървеше начело. Учениците му бяха изпълнени с възхищение, а хората отзад ги следваха уплаше-

¹«Не убивай ... майка си» Изх. 20:12–16; Втор. 5:16–20.

ни. Исус отново извика настрана дванадесетте и започна да им разказва какво ще се случи с него: ³³„Чуйте! Отиваме към Ерусалим, където Човешкият Син[†] ще бъде предаден на главните свещеници и законоучителите. Те ще го осъдят на смърт и ще го предадат на езичниците,[†] ³⁴които ще му се подиграват и ще го заплюват, ще го бият с камшик и ще го убият. Три дни по-късно той ще възкръсне.“

Яков и Йоан молят Исус за услуга

(Мат. 20:20–28)

³⁵Яков и Йоан—синовете на Зеведей—се приближиха към Исус и му казаха: „Учителю, ще те помолим за нещо, което искаме да изпълниш за нас.“

³⁶Исус ги попита: „Какво искате да направя за вас?“

³⁷Те отговориха: „Нека седнем до теб—единият отдясно, а другият отляво, тогава, когато дойдеш в славата си.“

³⁸Исус им каза: „Вие не разбирате за какво ме молите. Можете ли да изпиете чашата, която аз трябва да изпия, и да се кръстите с кръщението, с което аз трябва да се кръстя?“¹

³⁹„Можем“—отговориха братята.

Тогава Исус им каза: „Вие ще изпиете чашата, която аз пия, и ще се кръстите с кръщението, с което аз се кръщавам, ⁴⁰но не аз мога да избирам кой да седи от дясната или от лявата ми страна. Тези места са за онези, за които са приготвени.“

⁴¹Като чува това, останалите десет ученика възнегодуваха срещу Яков и Йоан. ⁴²Тогава Исус извика всички при себе си и им каза: „Знаете, че езичниците[†] имат признати управници, които обичат да показват властта си над тях, а водачите им господстват над тях. ⁴³Но сред вас не трябва да е така! Ако някой иска да стане велик сред вас, трябва да ви бъде слуга. ⁴⁴Ако някой иска да бъде пръв сред вас, трябва да стане роб на всички. ⁴⁵Самият Човешки Син[†] не дойде, за да му служат, а за да слугува и да даде живота си като откуп за много хора.“

Исус излекува слепия Вартимей

(Мат. 20:29–34; Лука 18:35–43)

⁴⁶След това пристигнаха в Ерихон. На излизане от града ги последва голяма тълпа хора. Край пътя беше седнал един слепец, който просеше. Той се казваше Вартимей и беше син на Тимей. ⁴⁷Като чу, че това е Исус от Назарет, слепецът се развика: „Исусе, Сине Давидов[†]! Смили се над мен!“

¹кръщението, с което аз трябва да се кръстя Вж. „кръщавам“ в Речника. Тук тези думи имат особено значение: „кръстен“ или „потопен“, „погребан“ в скърби и страдания.

⁴⁸Много хора го смъмриха и му казаха да мълчи, но той се развика още по-силно: „Сине Давидов[†]! Смили се над мен!“

⁴⁹Исус се спря и каза: „Извикайте го.“

Извикаха слепия и му казаха: „Смело! Стани! Той те вика.“

⁵⁰Слепият хвърли връхната си дреха, скочи на крака и отиде при Исус.

⁵¹Исус го попита: „Какво искаш да направя за теб?“

„Учителю, искам пак да виждам!“ —отговори му слепият.

⁵²Тогавя Исус му каза: „Върви си, твоята вяра те излекува.“ И човекът веднага прогледна и го последва по пътя.

Исус влиза в Ерусалим като цар

(Мат. 21:1–11; Лука 19:28–40; Йоан 12:12–19)

11 Като наближиха Ерусалим, недалеч от Витфагия и Витания—близо до Елеонската планина,[†] Исус изпрати двама от учениците си напред ²и им каза: „Идете в града, който се простира пред вас. Веднага щом влезете там, ще намерите едно вързано магаренце, което никой още не е възсядал—отвържете го и го доведете. ³Ако някой ви попита защо правите това, отговорете му така: «Господ има нужда от него и веднага ще го върне.»“

⁴Те влязоха в града и намериха на улицата едно магаренце, вързано до една врата, и го отвързаха. ⁵Наблизо стояха няколко души, които ги попитаха: „Какво правите? Защо отвързвате магарето?“ ⁶Учениците им отговориха така, както им беше казал Исус, и хората им разрешиха да го вземат. ⁷Те го откараха при Исус и като метнаха връхните си дрехи на гърба на магарето, той го възседна. ⁸Много хора постилаха връхните си дрехи на пътя му, други слагаха пред него клонките, които бяха счупили в полето, и ги постилаха на пътя. ⁹Някои вървяха пред Исус, други—зад него и всички викаха:

„«Осанна[†]!»

«Благословен да бъде този, който идва в името на Господа!»

Псалм 118:25–26

¹⁰ Благословено да е идващото царство на нашия баща Давид[†]! Осанна[†] във висините!“

¹¹Исус влезе в Ерусалим и отиде в храма. Огледа всичко вътре, но тъй като вече беше късно, излезе и отиде във Витания с дванадесетте апостола.

Исус казва, че смокиновото дърво ще изсъхне

(Мат. 21:18–19)

¹²На другия ден, когато излизаха от Витания, Исус усети глад.

¹³В далечината видя едно раззеленено смокиново дърво и отиде

да провери дали по него има някакъв плод. Когато се приближи, видя само листа, защото още не беше дошло времето на смокините. ¹⁴Тогава Исус каза на дървото: „Вече никой да не вкуси от плода ти!“ И учениците му чуха това.

Исус отива в храма

(Мат. 21:12–17; Лука 19:45–48; Йоан 2:13–22)

¹⁵После пристигнаха в Ерусалим. Исус влезе в храма и започна да гони хората, които продаваха и купуваха там. Той преобърна масите на онези, които обменяха пари, и скамейките на продавачите на гълъби, ¹⁶и не разреши на никого да пренася свои неща през храма. ¹⁷След това започна да учи хората, като им говореше: „Писано е: «Моят дом ще бъде наречен дом на молитва на всички народи»¹, а вие сте го превърнали в «свърталище на разбойници»².“

¹⁸Главните свещеници и законоучителите чуха тези думи и започнаха да търсят начин да убият Исус. Те се страхуваха от него, защото целият народ беше удивен от учението му. ¹⁹С идването на вечерта Исус и учениците му напуснаха града.

Исус показва силата на вярата

(Мат. 21:20–22)

²⁰На сутринта, минавайки покрай смокиновото дърво, те видяха, че то е изсъхнало до корен. ²¹Петър си спомни за него и каза на Исус: „Учителю, виж! Вчера ти прокле тази смокиня и сега тя е суха и мъртва.“

²²Исус отговори: „Вярвайте в Бога. ²³Истина ви казвам: ако заповяда на тази планина: «Стани и скочи в морето!», без да допускате в сърцето си никакво съмнение и вярвате, че каквото казвате, ще се сбъдне, то ще бъде изпълнено за вас. ²⁴Затова ви казвам: вярвайте, че всичко, което поискате в молитвите си, сте го получили—и то ще бъде ваше. ²⁵А когато заставате да се молите, прощавайте, ако имате нещо против някого. Тогава вашият Баща в небесата също ще прости греховете ви.“ ^[26]³

Откъде идва властта на Исус

(Мат. 21:23–27; Лука 20:1–8)

²⁷Исус и учениците му отново дойдоха в Ерусалим. Когато влязоха в храма, главните свещеници, законоучителите и юдейските водачи се приближиха до Исус ²⁸и му казаха: „С чия власт вършиш тези неща? И кой ти я даде да ги вършиш?“

¹«Моят дом ... народи» Ис. 56:7. ²«свърталище на разбойници» Ер. 7:11. ³Стих 26 Някои ранни гръцки ръкописи включват стих 26: „Но ако не прощавате на другите, то и вашият Баща в небесата няма да прости греховете ви.“

²⁹Исус им каза: „Ще ви задам един въпрос и ако ми отговорите, ще ви кажа с чия власт върша всичко това. ³⁰Откъде беше Йоановото кръщение[†]—от Бога или от хората? Отговорете ми!“

³¹Те взеха да обсъждат това помежду си, разсъждавайки: „Ако отговорим «От Бога», той ще каже: «Защо тогава не му повярвахте?» ³²А как да му кажем: «От хората?»“ Те се страхуваха от народа, тъй като всички вярваха, че Йоан действително е бил пророк. ³³Затова отговориха: „Не знаем.“

Исус им каза: „Тогава и аз няма да ви кажа с чия власт върша това.“

Бог изпраща своя Син

(Мат. 21:33–46; Лука 20:9–19)

12 Исус използваше притчи, за да поучава хората: „Един човек засадил лозе, оградил го с плет, изкопал трап, в който да machка гроздето, и построил кула. След това дал лозето под наем на няколко земеделеца и заминал. ²Дошло време за гроздобер и стопанинът на лозето изпратил при земеделците един от слугите си, за да си вземе от тях своя дял от реколтата. ³Но земеделците хванали слугата, набили го и го върнали с празни ръце. ⁴Стопанинът пак изпратил друг слуга, но и него удряли по главата и обиждали. ⁵След това изпратил още един, когото убили. Изпратил още много слуги, някои от които земеделците били, а други—убили.

⁶Останал само още един: неговият любим син. Той бил последният човек, когото стопанинът можел да изпрати при земеделците. «Не могат да не покажат уважение към сина ми», мислел си той. ⁷Но лозарите си казали: «Това е наследникът. Ако го убием, лозето ще бъде наше.» ⁸Хванали го, убили го и изхвърлили трупа извън лозето.

⁹Какво ще направи тогава господарят на лозето? Ще дойде, ще убие земеделците и ще даде лозето на други да го работят.

¹⁰Нали сте чели Писанието:

«Камъкът, който зидарите отхвърлиха,
стана крайъгълен камък.

¹¹ Господ извърши това и то е чудесно в нашите очи.»“

Псалм 118:22–23

¹²Юдейските водачи разбраха, че Исус разказа тази притча за тях. Те започнаха да търсят начин да го арестуват, но се страхуваха от народа. Затова го оставиха и си тръгнаха.

Юдейските водачи се опитват да подведат Исус

(Мат. 22:15–22; Лука 20:20–26)

¹³По-късно изпратиха при Исус няколко фарисеи[†] и иродиани,[†] за да го подведат да каже нещо грешно. ¹⁴Те отидоха при него и му

казаха: „Учителю, знаем, че си честен и не се страхуваш от това, което другите мислят. За теб всички хора са равни и ти поучаваш истината за Божия път. Кажни ни: справедливо ли е да се плащат данъци на цезаря или не? Длъжни ли сме да плащаме или не?“

¹⁵Но като знаеше лицемерието им, Исус им каза: „Защо се опитвате да ме хванете натясно? Донесете ми да видя един динарий.“¹⁶ Дадох му монета и Исус попита: „Чий е този образ и чие име е написано върху нея?“ „На цезаря“—отговориха те.

¹⁷Тогава Исус им каза: „Давайте цезаровото на цезаря, а Божието—на Бога.“ Хората се удивиха на отговора му.

Някои садукееи се опитват да подведат Исус

(Мат. 22:23-33; Лука 20:27-40)

¹⁸Тогава при Исус дойдоха няколко садукееи[†] (садукееите не вярват във възкресението) и го попитаха: ¹⁹„Учителю, Моисей е написал за нас, че ако нечий брат умре, без да е оставил деца, тогава неговият брат трябва да се ожени за вдовицата, за да създаде потомство за брат си.¹ ²⁰И така, имало седем братя. Първият се оженил, но умрял, без да остави деца. ²¹Вторият се оженил за вдовицата на брат си, но също умрял, без да остави потомство. Същото се случило и с третия брат. ²²Никой от седемте братя не оставил деца. След всички починала и жената. ²³Тогава, чия съпруга ще бъде тя при възкресението—нали и седемте са били женени за нея?“

²⁴Исус им каза: „Затова се заблуждавате: защото не познавате нито Писанията, нито Божията сила. ²⁵Когато хората възкръснат, те няма да се женят или омъжват—всички ще бъдат като ангелите в небесата. ²⁶А за възкръсването не сте ли чели в книгата на Моисей, където Бог му казва при горящия храст: «Аз съм Богът на Авраам, Богът на Исаак и Богът на Яков.»² ²⁷Той е Бог на живи, а не на мъртви хора. Вие много се заблуждавате!“

Най-важната заповед

(Мат. 22:34-40; Лука 10:25-28)

²⁸Един законоучител, който чу спора му с фарисеите[†] и садукееите[†] и забеляза как добре им отговори, се приближи до Исус и го попита: „Коя от всички заповеди е най-важна?“

²⁹Исус отговори: „Най-важна от всички е тази заповед: «Слушай, Израеле! Господ, нашият Бог, е един. ³⁰Обичай Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа, с целия си разум и с цялата си сила!»³ ³¹Втората най-важна заповед е тази: «Обичай ближния си както себе си!»⁴ Няма друга заповед, по-важна от тези.“

¹Ако ... брат си Вж. Втор. 25:5-6. ²«Аз съм ... Яков» Изх. 3:6. ³«Слушай ... сила» Втор. 6:4-5. ⁴«Обичай ... себе си» Лев. 19:18.

³²Законоучителят каза на Исус: „Добре отговори, Учителю. Прав си, че Бог е един и няма друг Бог освен него. ³³И човек трябва да го обича с цялото си сърце, с целия си разум и с цялата си сила, и да обича ближния си, както себе си. Това е по-важно от всички всеизгаряния и жертвоприношения.“

³⁴Като чу този мъдър отговор, Исус каза на човека: „Не си далеч от Божието царство.“ След това никой вече не се осмели да му задава други въпроси.

Давидов син ли е Месията

(Мат. 22:41–46; Лука 20:41–44)

³⁵Когато поучаваше в храма, Исус попита: „Защо законоучителите казват, че Месията[†] е Давидов син[†]? ³⁶Самият Давид, вдъхновен от Святия Дух, каза:

«Господ каза на моя Господ:

Седни от дясната ми страна,

докато сложа твоите врагове в краката ти.» *Псалм 110:1*

³⁷Сам Давид го нарича «Господ». Тогава как може той да е негов син?“ Огромната тълпа го слушаше с удоволствие.

Исус изобличава законоучителите

(Мат. 23:1–36; Лука 20:45–47)

³⁸Исус продължи да поучава и каза: „Пазете се от законоучителите! Те обичат да се разхождат пременени с дългите си роби. Обичат да ги поздравяват с уважение по пазарите, ³⁹да заемат най-предните столове в синагогите[†] и най-почетните места при празненствата. ⁴⁰Отнемат имуществото на вдовици, а после за пред хората казват дълги молитви. Те ще получат по-сурово наказание.“

Дарението на бедната вдовица

(Лука 21:1–4)

⁴¹Седнал срещу кутията за събиране на дарения, Исус наблюдаваше как хората пускаха пари в нея. Мнозина богати пускаха много. ⁴²Тогава дойде една бедна вдовица и пусна две лепти[†] на стойност един кодрант.[†]

⁴³Исус събра учениците си и им каза: „Истина ви казвам: тази бедна вдовица даде повече от всички, които пускаха нещо в кутията за дарения, ⁴⁴защото те имат много и дадоха от това, което им е излишно, а тази бедна жена пожертва всичко, което имаше и с което трябваше да преживее.“

Исус предрича разрушаването на храма

(Мат. 24:1–31; Лука 21:5–28)

13 На излизане от храма един от учениците каза на Исус: „Учителю, погледни! Какви чудесни камъни! Какви красиви сгради!“

²А Исус му отговори: „Виждаш ли тези величествени сгради? Камък върху камък няма да остане—всичко ще бъде сринато до основи.“

³По-късно, когато Исус стоеше на Елеонската планина[†] срещу храма, останалите насаме с него ученици Петър, Яков, Йоан и Андрей го попитаха: ⁴„Кажни ни, кога ще стане това и какво знамение ще ни покаже, че е дошло времето да се сбъднат всички тези неща?“

⁵Исус започна да им говори: „Внимавайте и не позволявайте на никого да ви заблуди! ⁶Ще дойдат много хора, които ще използват името ми, ще се представят за мен и ще измамат мнозина. ⁷Ще чуете за войни и новини за сражения, но не се страхувайте, защото тези неща трябва да се случат, но това още не е краят. ⁸Народи ще се вдигнат срещу други народи, царства ще воюват срещу други царства. На различни места ще има земетресения, ще настъпи глад. Всички тези неща ще бъдат като първите родилни болки.

⁹Вие бъдете нащрек и се пазете, защото ще ви предават на съд и ще ви бият в синагогите.[†] Заради мен ще ви изправят пред царе и управници, за да им свидетелствате. ¹⁰Но първо трябва Благата вест да бъде проповядвана на всички народи. ¹¹А когато ви арестуват и предадат на съд, не обмисляйте предварително какво ще говорите, а кажете онова, което в този час ви бъде внушено—защото не вие ще говорите, а Святият Дух.

¹²Брат ще предаде брат си на смърт и баща—детето си, и деца ще се изправят срещу родителите си и ще ги изпратят на смърт. ¹³Заради мен ще ви намразят всички, но който издържи докрай, ще бъде спасен.

¹⁴И когато видите «мерзостта, която причинява разорение»¹ да стои там, където не трябва (нека читателят да разбира), тогава онези, които са в Юдея, да бягат в планините. ¹⁵Който е на покрива на къщата си, да не губи време да слиза долу и да влиза да си вземе нещо от къщата. ¹⁶Който е на полето, да не се връща за дрехата си. ¹⁷Горко на бременните и на кърмещите през онези дни! ¹⁸Молете се всичко това да не се случи през зимата. ¹⁹Защото онези дни ще бъдат изпълнени с такива страшни беди, каквито досега не е имало от началото, когато Бог създаде света, а и никога вече няма да има. ²⁰И ако Господ не бе решил да съкрати онези

¹«мерзостта ... разорение» Дан. 9:27; 11:31; 12:11.

дни, никой не би оцелял. Но той ги съкрати заради избраните от него. ²¹Ако тогава някой ви каже: «Вижте! Тук е Месията!» или «Вижте! Ето го там!», не му вярвайте. ²²Ще се появят лъжехристи и лъжепророци и ще извършат знамения и чудеса, за да измамат, ако е възможно, дори и избраните. ²³Затова внимавайте—предупредих ви за всичко, което ще се случи.

²⁴В дните след тези нещастия

«Слънцето ще стане тъмно,
луната няма да излъчва светлината си,
²⁵ звездите ще падат от небето
и небесните сили ще се разклатят.» *Исая 13:10; 34:4*

²⁶Тогава хората ще видят Човешкия Син[†] да слиза в облаците с голяма власт и слава. ²⁷Той ще изпрати ангели по цялата земя и ще събере избраните си от всички краища на света, от края на земята до края на небето.“

Поуката от смокиновото дърво

(Мат. 24:32–35; Лука 21:29–33)

²⁸„Вземете поука от смокиновото дърво: щом клоните му омекнат и се покрият с листа, вие знаете, че лятото е близо. ²⁹По същия начин, когато видите, че всички неща, за които говорих, се сбъдват, знайте, че той е близо, на прага на вратата. ³⁰Истина ви казвам: това поколение няма да премине, докато не се сбъдне всичко това. ³¹Небето и земята ще преминат, но моите думи никога няма да преминат.“

Само Бог знае определения час

(Мат. 24:36–44)

³²„Никой не знае кога ще бъде този ден или час—нито ангелите в небето, нито Синът, а само Отец. ³³Внимавайте! Стойте будни, защото не знаете кога ще дойде това време. ³⁴По същия начин, когато човек тръгва на път, поверява своя дом на слугите си и възлага на всеки определена работа, а на пазача заповядва да бъде нащрек. ³⁵Така и вие трябва да бъдете нащрек, защото не знаете кога ще се върне господарят на къщата—вечерта или в полунощ, когато пропеят петлите или при изгрев слънце. ³⁶Ако той дойде, когато не очаквате, гледайте да не ви завари заспали. ³⁷На вас и на всички казвам: «Бъдете нащрек!»“

Юдейските водачи кроят планове да убият Исус

(Мат. 26:1–5; Лука 22:1–2; Йоан 11:45–53)

14 До Пасха[†] и празника на безквасните хлябове[†] оставаха само два дни. Главните свещеници и законоучителите тър-

сеха начин да хванат Исус чрез измама и да го убият. ²Те казваха: „Не трябва да го арестуваме по време на празника, за да не станат размирици сред хората.“

Една жена прави нещо специално

(Мат. 26:6-13; Йоан 12:1-8)

³Когато Исус беше във Витания и седеше на масата в къщата на Симон прокажения, при него дойде една жена, която носеше алабастров съд, пълен с миро от чист нард.¹ Тя счупи съда и изля благоуханното масло върху главата на Исус.

⁴Някои от присъстващите се възмутиха и си казаха помежду си: „Защо беше нужно да се прахоса това миро? ⁵То можеше да се продаде за повече от тридесет динария,[†] които да се раздадат на бедните.“ И строго ѝ се скараха.

⁶Но Исус каза: „Оставете жената на мира. Защо я тревожите? Тя извърши нещо прекрасно за мен. ⁷С вас винаги ще има бедни и можете да им помагате, когато пожелаете, но аз няма да бъда винаги с вас. ⁸Тя направи каквото може—предварително изля миро върху тялото ми, за да го приготви за погребение. ⁹Истина ви казвам: навсякъде по света, където се проповядва Благата вест, ще се разказва за това, което тази жена направи, и хората винаги ще я помнят.“

Юда се съгласява да предаде Исус

(Мат. 26:14-16; Лука 22:3-6)

¹⁰Тогава Юда Искаротски, един от дванадесетте апостола, отиде при главните свещеници, за да им предаде Исус. ¹¹Като чува това, те се зарадваха и обещаха да му дадат пари. Юда зачака удобен момент да го предаде.

Пасхалната вечеря

(Мат. 26:17-25; Лука 22:7-14, 21-23; Йоан 13:21-30)

¹²В първия ден от празника на безквасните хлябове,[†] когато се принася в жертва пасхалното агне, учениците попитаха Исус: „Къде искаш да отидем и да приготвим за теб пасхалната вечеря?“

¹³Той изпрати двама от тях в града и им каза: „Влезте в града. Там ще ви посрещне един човек, който носи стомна с вода. Последвайте го. ¹⁴Където влезе, влезте и вие и кажете на стопанина на къщата: «Учителят пита: Къде е стаята, където мога да се събера с учениците си за пасхалната вечеря?» ¹⁵И той ще ви покаже една голяма стая на горния етаж, подредена и готова. Там пригответе храната за нас.“

¹миро от чист нард Много скъпо благоуханно масло от корените на едноименното растение в Индия.

¹⁶Те тръгнаха и влязоха в града. Там намериха всичко така, както им беше казал Исус, и приготвиха пасхалната вечеря.

¹⁷Когато мръкна, Исус дойде в тази къща с дванадесетте апостола. ¹⁸Докато бяха на масата и се хранеха, той им каза: „Истина ви казвам: един от вас, които сега ядете с мен, ще ме предаде.“

¹⁹Те много се натъжиха и започнаха да го питат един след друг: „Не съм аз, нали?“

²⁰Исус им отговори: „Това ще бъде един от дванадесетте — този, който топи хляба си в блюдото заедно с мен. ²¹Човешкият Син[†] ще си иде, точно както казват Писанията за него, но горко на онзи, който го предаде. За този човек щеше да бъде по-добре никога да не се беше раждал.“

Господната вечеря

(Мат. 26:26–30; Лука 22:15–20; 1 Кор. 11:23–25)

²²И докато ядяха, Исус взе хляба, благодари на Бога, разчупи го и като го раздаде на учениците си, каза: „Вземете, това е моето тяло.“

²³После взе чашата и като благодари на Бога, я подаде на учениците си и всички пиха от нея. ²⁴Исус им каза: „Това е моята кръв на завета, който Бог сключва с вас. Тя се пролива за много хора. ²⁵Истина ви казвам: няма вече да пия вино до онзи ден, в който ще пия ново вино в Божието царство.“

²⁶Те изпяха един химн и отидоха на Елеонската планина.[†]

Исус предсказва, че всичките му ученици ще го изоставят

(Мат. 26:31–35; Лука 22:31–34; Йоан 13:36–38)

²⁷Исус им каза: „Всички вие ще ме изоставите, защото Писанието казва:

«Ще убия овчаря и овцете ще се разбягат.» Захария 13:7

²⁸Но след като бъде възкресен, ще отида в Галилея преди вас.“

²⁹А Петър му каза: „Дори всички останали да те изоставят, аз няма да те изоставя.“

³⁰Тогава Исус му отговори: „Истина ти казвам: днес, още тази нощ, преди да е пропял петелът повторно, ти три пъти ще се отречеш от мен.“

³¹Но Петър каза още по-настойчиво: „Дори ако трябва да умра с теб, никога няма да се отрека от теб.“ Същото заявиха и останалите.

Исус се моли сам

(Мат. 26:36–46; Лука 22:39–46)

³²Когато стигнаха до мястото, наречено Гетсимания, Исус каза на учениците си: „Седнете тук, докато се помоля.“ ³³Той

взе със себе си Петър, Яков и Йоан и започна да се мъчи и да се терзае. ³⁴Каза им: „Душата ми се раздира от скръб. Останете тук и бъдете нащрек.“

³⁵И като се отдалечи малко, Исус падна на земята и започна да се моли ако е възможно, този час на страдания да го отмине. ³⁶Той каза: „Авва,¹ Отче! За теб всичко е възможно. Махни тази чаша от мен. Но направи така, както искаш ти, а не както искам аз.“

³⁷Като се върна при учениците си, Исус ги завари заспали и каза на Петър: „Спиш ли, Симоне? Не можа ли да останеш буден един час? ³⁸Стойте будни и се молете да не бъдете изкушени. Духът ви иска да извърши това, което е правилно, но тялото ви е слабо.“

³⁹Исус отново се отдалечи и се помоли със същите думи. ⁴⁰А когато пак се върна, те отново спяха, защото клепачите им бяха натежали. И не знаеха какво да му кажат.

⁴¹Когато дойде за трети път след молитвата си, Исус им каза: „Все още ли спите и почивате? Стига толкова! Часът дойде! Човешкият Син[†] се предава в ръцете на грешници. ⁴²Станете! Да вървим. Ето—моят предател идва!“

Исус е арестуван

(Мат. 26:47–56; Лука 22:47–53; Йоан 18:3–12)

⁴³В същия миг, докато Исус още говореше, се появи Юда, един от дванадесетте. С него имаше много хора с ножове и тояги, изпратени от главните свещеници, законоучителите и старейшините.

⁴⁴Предателят им беше определил знак: „Когато целуна, той е. Заловете го и го отведете под стража.“ ⁴⁵Затова веднага щом пристигна, Юда се приближи до Исус, каза му: „Учителю!“ и го целуна. ⁴⁶Тогава хората сграбчиха Исус и го арестуваха. ⁴⁷Един от учениците му, който стоеше наблизко, извади ножа си и като удари слугата на първосвещеника, отрязва ухото му.

⁴⁸Исус им каза: „Нима сте дошли да ме заловите с ножове и тояги, сякаш съм престъпник? ⁴⁹Всеки ден бях с вас и поучавах в храма, и не ме арестувахте. Но казаното в Писанията трябва да се сбъдне.“ ⁵⁰Тогава всички ученици го изоставиха и избягаха.

⁵¹Сред онези, които вървяха с Исус, имаше един младеж, загърнат само с ленено наметало. Опиташа се да го хванат, но той се отскубна, ⁵²остави наметалото и избяга гол.

Исус пред юдейските водачи

(Мат. 26:57–68; Лука 22:54–55, 63–71; Йоан 18:13–14, 19–24)

⁵³Отведоха Исус в къщата на първосвещеника, където се бяха събрали всички главни свещеници, старейшините и законоучите-

¹Авва Арамейската дума за „баща“ или „татко“.

лите. ⁵⁴Петър тръгна след Исус, вървейки на известно разстояние, влезе в двора на първосвещеника и седна със стражите да се сгрее край огъня.

⁵⁵Главните свещеници и всички членове на Синедриона[†] напразно се опитваха да намерят доказателство срещу Исус, за да го осъдят на смърт. ⁵⁶При все че много хора лъжесвидетелстваха срещу него, показанията им винаги се разминаваха.

⁵⁷Тогава някои станаха и започнаха да лъжесвидетелстват срещу Исус, като казваха: ⁵⁸„Чухме го да говори: «Ще разруша този храм, изграден от човешка ръка, и за три дни ще издигна друг—неръко-творен.»“ ⁵⁹Но дори в това свидетелствата им се различаваха.

⁶⁰Тогава първосвещеникът се изправи пред всички и попита Исус: „Нищо ли няма да отговориш? Какво ще кажеш за обвиненията на тези хора срещу теб?“ ⁶¹Но Исус мълчеше и не отговаряше.

Първосвещеникът отново го попита: „Ти ли си Месията,[†] Синът на Благословения Бог?“

⁶²Исус отговори: „Аз съм. И ще видите Човешкия Син,[†] седнал отдясно на Всемогъщия, да идва на небесните облаци.“

⁶³Като чу това, първосвещеникът разкъса дрехите си¹ и каза: „Нима имаме нужда от повече свидетели? ⁶⁴Чухте богохулството. Какво ще кажете?“

И те всички решиха, че е виновен и трябва да бъде изпратен на смърт. ⁶⁵Някои започнаха да го заплюват, закриваха очите му, удряха го с юмруците си и му казваха: „Нали си пророк, познай кой е!“ После стражите го отведоха настрана и също го биха.

Петър се отрича от Исус

(Мат. 26:69–75; Лука 22:56–62; Йоан 18:15–18, 25–27)

⁶⁶Докато Петър беше още на двора, дойде една от прислужниците на първосвещеника ⁶⁷и като видя Петър, който се грееше край огъня, втренчено се загледа в него и каза: „Ти също беше с онзи Назарянин, Исус.“

⁶⁸Но Петър отрече и каза: „Не зная и не разбирам за какво говориш.“ После излезе в предния двор и тогава пропя петел.

⁶⁹Но прислужницата го видя и отново каза на хората наоколо: „Този човек е един от тях.“ ⁷⁰А Петър пак отрече.

След малко онези, които стояха там, казаха на Петър: „Ти със сигурност си един от тях, защото също си галилеец.“

⁷¹Тогава Петър започна да се проклина и се закле: „Не познавам човека, за когото говорите!“

¹разкъса дрехите си Разкъсването на дрехите често означава, че се скърби или се оплаква някого. Тук това е знак, че първосвещеникът е разгневен и счита тези думи за богохулство, заслужаващо смъртно наказание.

⁷²В същия миг петелът пропя за втори път. Петър си спомни думите, които Исус му беше казал: „Преди петелът да пропее повторно, ти три пъти ще се отречеш от мен“ и горчиво заплака.

Пилат разпитва Исус

(Мат. 27:1–2, 11–14; Лука 23:1–5; Йоан 18:28–38)

15 Рано сутринта главните свещеници, старейшините, законоучителите и всички членове на Синедриона[†] скроиха план и като вързаха Исус, изведоха го и го предадоха на Пилат.[†]

²Той го запита: „Ти ли си царят на юдеите?“

„Сам го казваш“ — отговори Исус.

³Тъй като главните свещеници го обвиняваха в много неща,

⁴Пилат пак го попита: „Нищо ли няма да отговориш? Не виждаш ли в колко много неща те обвиняват?“

⁵Но Исус продължи да мълчи и това удивляваше Пилат.

Исус е осъден на смърт

(Мат. 27:15–26; Лука 23:13–25; Йоан 18:39–19:16)

⁶Всяка година на празника Пасха[†] Пилат[†] имаше обичай да освобождава по един затворник, когото хората поискат. ⁷По това време в затвора имаше един човек на име Варава, хвърлен там заедно с други бунтовници, които бяха извършили убийство по време на метежа. ⁸И народът се събра и започна да иска от Пилат да направи това, което обикновено правеше за тях.

⁹Пилат ги попита: „Искате ли да ви освободя царя на юдеите?“

¹⁰Той каза това, защото видя, че главните свещеници бяха предали Исус от завист. ¹¹Главните свещеници пък подстрекаваха тълпата да иска от Пилат да освободи Варава вместо Исус.

¹²Пилат ги попита втори път: „Тогава какво искате да направя с този, когото наричате царя на юдеите?“

¹³„Разпъни го на кръст!“ — извикаха те.

¹⁴Пилат ги запита: „Защо? Какво престъпление е извършил?“

Но хората закрещяха още по-силно: „Разпъни го на кръст!“

¹⁵Пилат искаше да угоди на тълпата и затова им освободи Варава, а Исус нареди да набият с камшици и после го предаде да бъде разпънат на кръст.

Войниците на Пилат издевателстват над Исус

(Мат. 27:27–31; Йоан 19:2–3)

¹⁶Войниците го отведоха във вътрешния двор, наречен Претория, и събраха там целия полк. ¹⁷Облякоха му пурпурна мантия, сплетоха венец от тръни и го сложиха на главата му.

¹⁸После започнаха да го поздравяват, като крещяха: „Да живее

царят на юдеите!“ ¹⁹И го биеха по главата с тръстика, заплюваха го, коленичеха и му се покланяха. ²⁰Когато се поругаха с него, те му свалиха пурпурната мантия, облякоха го в неговите дрехи и го поведоха да го разпънат.

Исус е разпънат на кръст

(Мат. 27:32–44; Лука 23:26–43; Йоан 19:17–27)

²¹По пътя срещнаха един човек от Кирияея, който се връщаше от полето. Това бе Симон—бащата на Александър и Руфа. Войниците го накараха да носи кръста, предназначен за Исус. ²²Отведоха Исус до мястото, наречено Голгота, което означава „Лобно място“. ²³Дадоха му да пие вино със смирна,¹ но Исус отказа. ²⁴Тогава войниците го разпънаха и си разделиха дрехите му, като хвърлиха жребий да видят кой какво ще вземе.

²⁵Разпънаха го в девет сутринта. ²⁶Надписът с обвинението срещу него гласеше: „ЦАРЯТ НА ЮДЕИТЕ“. ²⁷Заедно с Исус разпънаха и двама разбойника—единия от дясната, а другия от лявата му страна. ^[28]²

²⁹Минаващите покрай него го обиждаха и като клатеха глави, казваха: „Ей! Ти, който щеше да събаряш храма и да го строиш отново за три дни, ³⁰я сега спаси себе си и слез от кръста!“

³¹Главните свещеници и законоучителите също му се подиграваха, като говореха помежду си: „Другите спасяваше, а себе си не може да спаси! ³²Нека сега видим как този Месия,[†] царят на Израел, слиза от кръста и ще повярваме!“ Онези, които бяха разпънати с него, също го обсипваха с обиди.

Исус умира

(Мат. 27:45–56; Лука 23:44–49; Йоан 19:28–30)

³³По обяд мрак покри цялата земя и не се вдигна до три следобед. ³⁴В три часа Исус извика високо: „Елои, Елои, лама савахтани?“³, което означава: „Боже мой, Боже мой, защо си ме изоставил?“

³⁵Някои от онези, които стояха наоколо, чува това и казаха: „Слушайте! Вика Илия.“⁴

³⁶И един човек се затича, натопи една гъба в оцет, прикрепил я на пръчка и като даде на Исус да пие, каза: „Почакайте да видим дали ще дойде Илия[†] да го свали.“

³⁷А Исус, като извика силно, издъхна.

¹вино със смирна Използва се като лекарство за облекчаване на болките. ²Стих 28 Някои гръцки ръкописи включват стих 28: „И се изпълни казаното в Писанието: «Поставиха го наравно с престъпниците.»“ ³„Елои ... савахтани“ Пс. 22:1. ⁴„Вика Илия.“ Обръщението „Боже мой“ („Или“ на еврейски или „Елои“ на арамейски) прозвучава на хората като името на Илия, известния Божий пророк от 850 г. пр. Хр.

³⁸И в този миг завесата в храма¹ се раздра на две от горе до долу. ³⁹Когато стотникът,[†] стоящ срещу Исус, го чу да извиква и видя как издъхна, каза: „Този човек наистина бе Божий Син!“

⁴⁰Там имаше няколко жени, които наблюдаваха от разстояние. Сред тях бяха Мария Магдалина, Мария—майката на по-малкия Яков и Йосия—и Саломия. ⁴¹Те следваха Исус и му помагаха, когато той бе в Галилея. Там имаше и много други жени, дошли заедно с него в Ерусалим.

Погребението на Исус

(Мат. 27:57–61; Лука 23:50–56; Йоан 19:38–42)

⁴²Беше Подготвителен ден, тоест денят преди съботата, и вече се бе стъмнило. ⁴³Тогава дойде Йосиф от Ариматея, уважаван член на Съвета и един от онези, които очакваха идването на Божието царство. Той смело влезе при Пилат[†] и поиска тялото на Исус. ⁴⁴Пилат се учуди, че Исус така бързо е умрял, и затова повика стотника[†] да го пита дали е мъртъв отдавна. ⁴⁵След като чу отговора на стотника, Пилат разреши на Йосиф да вземе тялото. ⁴⁶Тогава Йосиф купи ленено платно, свали Исус от кръста, уви го в платното и го положи в гробница, изсечена в скалите. После изтърколи един камък и затвори входа ѝ. ⁴⁷Мария Магдалина и Мария, майката на Йосия, видяха къде го положиха.

Възкресението на Исус

(Мат. 28:1–8; Лука 24:1–12; Йоан 20:1–10)

16 Когато съботният ден свърши, Мария Магдалина, Мария—майката на Яков—и Саломия купиха благоухания, за да отидат и помажат тялото на Исус. ²Рано сутринта на първия ден от седмицата, още при изгрев слънце, те се отправиха към гробницата ³и говореха помежду си: „Кой ще ни отмести камъка от входа на гробницата?“

⁴Жените погледнаха и видяха, че камъкът е отместен, въпреки че беше много голям. ⁵Влязоха вътре и видяха един младеж, облечен в бяла роба, който седеше отдясно. Те се слисаха.

⁶А той им каза: „Не се удивлявайте! Вие търсите Исус от Назарет, разпънатия, но той възкръсна! Не е тук. Ето мястото, където беше положен. ⁷Идете и кажете на учениците му и на Петър: «Той отива в Галилея преди вас. Там ще го видите, точно както ви каза.»“

¹завесата в храма Завесата разделя „Най-Святото Място“ от останалата част на храма.

⁸Жените излязоха от гробницата и побягнаха, обзети от ужас и вълнение. Те бяха толкова уплашени, че не казаха нищо на никого.

[В някои от най-старите гръцки ръкописи евангелието според Марк свършва тук.]

Някои ученици виждат Исус

(Мат. 28:9-10; Йоан 20:11-18; Лука 24:13-35)

⁹Исус възкръсна рано сутринта на първия ден от седмицата и се яви най-напред на Мария Магдалина, от която беше прогонил седем демона. ¹⁰Тя отиде и разказа за това на учениците му, които дълбоко скърбяха и плачеха. ¹¹Като чуха от нея, че е жив и че го е видяла, те не повярваха.

¹²След това Исус се яви в друг образ на двама от учениците си по пътя им към селата. ¹³Те се върнаха и разказаха на останалите, но и на тях не повярваха.

Исус говори на апостолите

(Мат. 28:16-20; Лука 24:36-49; Йоан 20:19-23; Дела 1:6-8)

¹⁴След известно време Исус се яви на единадесетте ученика, когато вечеряха. Той им се скара за тяхното неверие и коравосърдечност, защото не бяха повярвали на онези, които го бяха видели възкръснал.

¹⁵После им каза: „Идете по целия свят и проповядвайте Благата вест на всеки човек. ¹⁶Който повярва и се кръсти,[†] ще бъде спасен, а който не повярва, ще бъде осъден. ¹⁷И тези знамения ще придружават повярвалите: в мое име ще прогонват демони, ще говорят нови езици, ¹⁸ще хващат змии с голи ръце и ако изпият нещо отровно, то няма да ги засегне, ще полагат ръцете си[†] върху болни и те ще оздравяват.“

Исус се възнеся в небето

(Лука 24:50-53; Дела 1:9-11)

¹⁹И след като разговаря с учениците си, Господ Исус се възнесе в небето и седна отдясно на Бога. ²⁰Учениците му тръгнаха и проповядваха навсякъде, а Господ им помагаше и потвърждаваше посланието със знаменията, които го придружаваха.